

Priručnik za glasovanje – samo za prave katolike

Ovaj priručnik je namijenjen onima koji žele glasovati kao pravi katolici. Zašto se on ne odnosi na sve katolike? Zato što u Hrvatskoj, kao i u mnogim drugim zemljama, ima veliki postotak nominalnih katolika, tj. onih katolika koji se tako izjašnjavaju, ali svojim stavovima, uvjerenjima, životom i djelovanjem u stvari proklamiraju neku vrstu protestantizma, gdje svatko na svoj način tumači riječ Božju i prilagođava je svojim svjetonazorima, umjesto da učine obrnuto, da svoje svjetonazore usklade s Božjom voljom koja se u svojoj punini očituje u nauku Katoličke crkve. Katoličanstvo je za njih samo jedno folklorno obilježje čime se diče iz čisto sentimentalnih razloga, ali čim bi se od njih zatražilo da svojim životom svjedoče vjeru, obrušili bi se na Crkvu kao njeni najveći neprijatelji. Takvi katolici će ovaj tekst čitati s neodobravanjem baš kao i svi drugi kojima do Crkve nije stalo.

Nažalost, nominalni katolici su pali pod utjecaj relativizma koji pod krinkom etičkog pluralizma promovira kulturu smrti i sankcionira dekadenciju i dezintegraciju razuma i prirodnog moralnog zakona. Zabrinjavajuće je to što se sve više čuju glasovi koji takav etički pluralizam smatraju preduvjetom demokracije, dok se zapravo radi o perverziji demokracije. No, katolici se ne smiju zvesti pomodnim filozofijama koje se oslanjaju na čisto ljudsku predaju, a ne na Krista (Kol 2,8). Katolici moraju biti osobe od integriteta, oni ne mogu imati dvostruki aršin, jedan dok su na misi,

srušila kao kula od karata upravo zbog neprihvatljivih moralnih stavova za koje se Hitler zalagao. I napokon, zar Isus nije rekao, "ne živi čovjek samo o kruhu, već i o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta" (Mt 4,4). Katolici ne smiju biti orijentirani samo na materijalno. U Svetom pismu ima i više nego dovoljno poučnih primjera kako su prošli oni ljudi, pa i narodi, koji su marili isključivo za materijalnim i putenim.

Ono što ovaj priručnik zapravo sugerira jest, da katolički glasač treba na osnovu moralnih načela, koja su od primarne važnosti, eliminirati one kandidate koji se zalažu za sve ili neke od pet spornih stavova, a onda ostale kandidate evaluirati prema stavovima o sekundarnim pitanjima. Zašto su spomenuta sporna pitanja ipak od primarne važnosti? Prvo, zato jer su ona Bogom određena, te stoga Crkva o njima ima isključive stavove, drugo, zato jer se kod svih njih radi o ubojstvu (kod homoseksualnih brakova se ne radi o izravnom ubojstvu individue kao kod ostala četiri stava, već o neizravnom ubojstvu cijelog naroda), i treće, zato jer nitko s nemoralnim stavovima ne može dugoročno doprinijeti boljitku društva. Kod sekundarnih pitanja pak, iako od velike važnosti za društvo, Crkva nema određene stavove. Zato katolik može glasovati po svom nahodjenju, na primjer, za uvođenje dodatnih poreza ili za ukidanje poreza. Bilo kojoj opciji se priklonio on neće učiniti ništa protiv Crkve. Međutim, ako svoj glas da ubojici, pa makar taj ubojica bio i najbolji gospodarstvenik, on je glasovao protiv Boga i Crkve, a u konačnici i protiv društva u cjelini.

Dr. sc. Ivan Poljaković

Naravno, prije glasovanja nije uvijek jednostavno utvrditi stavove pojedinih kandidata po tim pitanjima, zato se katolici trebaju angažirati u predizbornoj kampanji i preko svojih predstavnika isprovocirati odgovore na gore navedena važna pitanja morala. Ne zaboravimo da će se u predizbornoj kampanji u Hrvatskoj mnogi kandidati predstaviti kao katolici ili bar u najmanju ruku kao demokršćani. Kao što smo rekli ranije, samo izjašnjavanje za katolika ne garantira i ispravno formiranu savjest. Treba ispitati kako stoje kandidati po ovim pitanjima morala. Svaki kandidat bi se trebao izjasniti o njima. Ukoliko se ne izjasni, ili se ne izjasni nedvojbeno, ne zaslužuje povjerenje birača. Drugi problem može biti, da ne postoji ni jedan kandidat koji se ne zalaže za barem jedan od pet neprihvatljivih stavova. U tom slučaju, po načelu izbora manjeg zla, katolik treba glasovati za onog kandidata ili stranku koja ima najmanje nemoralnih stavova, jer ako ne glasa, može doprinijeti pobjedi onoga kandidata koji ima više neprihvatljivih stavova.

Može se pomisliti, pa ovo što se ovdje sugerira nema nikakvog dodira sa stvarnošću. Zar obrazovanje nije važno, ili rješavanje nezaposlenosti, pitanje zdravstvene i socijalne skrbi, vanjske politike, odnos prema Europskoj Uniji, unaprjeđenje gospodarstva, poboljšanje fiskalne politike i sl. Svakako da su i ova pitanja važna i nitko ne kaže da se o njima ne vodi računa. No, ipak su to pitanja, uključujući i gospodarstvo, od sekundarne važnosti. Zar Hitler nije Njemačku izdigao u najveću ekonomsku silu tog vremena? Povijest svjedoči kako se ta ekonomska sila

a drugi kada su na ulici. Oni moraju svjedočiti svoju vjeru svojim svakodnevnim životom, u svim prilikama, pa tako i onda kada se nađu u političkoj areni.

Katolici su pozvani da svojim životom i djelima pridonose općedruštvenom dobru. Isus je pozvao svoje sljedbenike, tj. katolike, da budu 'svjetlo svijetu' i 'sol zemlji' (Mt 5,13-15), a ne da se sakriju u kutak i šute. Katolici, prije svih, trebaju biti oni koji će u prvom redu svojim djelima, ali i riječima, idejama i angažmanom dati doprinos boljitku zajednice u kojoj žive i privređuju. Obzirom da živimo u demokratski uređenom društvu svaki građanin izlaskom na izbore izravno utječe na društveno-politički život zemlje. Oni koji ne izlaze na izbore, svojim neizlaskom također izravno doprinose društveno-političkim prilikama u zemlji, htjeli to ili ne. Većina katolika zna da im je obveza, ne samo građanska već i vjerska, izići na izbore, no malo njih zna na koji način bi trebali glasovati, tj. koje kriterije bi trebali primijeniti pri glasovanju. Katolici, kao i bilo koji drugi građani, glasuju po savjesti. Problem je u tome što mnogi katolici nemaju ispravno formiranu savjest. Samim tim što su glasovali po svojoj savjesti još ne znači da su glasovali ispravno. To što je katolik glasovao po savjesti ne znači da je glasovao u skladu s moralnim načelima koje je Bog kroz objavu i nauk svoje Crkve obznanio čovjeku. Da bi glasovao u skladu s Božjim načelima i u skladu s crkvenim naukom on mora glasovati po ispravno formiranoj savjesti, a ne bilo kakvoj savjesti. Prisjetimo se samo da i teroristi, na primjer bombaši samoubojice, djeluju isključivo po svojoj

savjesti kada ubijaju potpuno nevine ljude, dapače, oni čvrsto vjeruju da time vrše volju Božju. Problem je u krivo formiranoj savjesti.

Kakva je ispravno formirana savjest? To je onakva savjest koja nas potiče da činimo ono što je u skladu s crkvenim naukom. Tako katolik ne bi smio glasovati za one kandidate ili stranke koji se svojim programom djelomično ili u potpunosti suprotstavljaju crkvenom nauku po pitanjima morala. Dakle, pravi katolik ne bi smio glasovati za kandidata ili stranku koja ne podupire najosnovnija moralna načela, kao što su, pravo svakog ljudskog bića da bude začet na prirodan način, pravo na život svakog ljudskog bića od začeća pa do prirodne smrti i nepovredivost bračne zajednice između muškarca i žene. Drugim riječima, katolik ne bi smio glasovati za onoga tko se zalaže za pobačaj, umjetnu oplodnju, istraživanje matičnih stanica embrija, eutanaziju ili homoseksualne brakove. Netko se može zapitati, a zar Božja zapovijed 'ne ukradi' nije okosnica jednog od najvažnijih moralnih načela? Svakako da jest, ali za sada ne postoje kandidati ili stranke koje bi se otvoreno zalagale za krađu, pa radi toga nije potrebno posebno razmatrati one nemoralne stavove za koje se ionako nitko ne zalaže.

Pobačaj, umjetna oplodnja, istraživanje matičnih stanica embrija, eutanazija i legalizacija homoseksualnih brakova su pet spornih stavova koji zadiru u moral i izravno se protive nauku Crkve i oko kojih pravi katolik ne bi smio dvojiti, tj. ne bi smio glasovati za kandidata koji podupire bilo koji od navedenih stavova. Uzet ćemo dva

primjera kako bi pojasnili. Prvo, ako se neki političar zalaže za pobačaj, katolik ne bi smio svoj glas dati takvom kandidatu bez obzira na sve druge eventualne vrline tog kandidata. Recimo da je neki kandidat veoma simpatičan, odličan govornik, vrlo kulturnan, obrazovan, uz to još i izvrstan gospodarstvenik, ali se zalaže za pobačaj. Pobačaj je ubojstvo i smrtni grijeh, prema tome, sasvim je nemoralno, te pred Crkvom i Bogom nedopustivo glasovati za takvog čovjeka. Zar će pametan čovjek glasovati za ubojicu, koji je unatoč tome vrstan gospodarstvenik? Naravno da neće, zato što takvog kandidata ubojstvo diskvalificira. Drugo, recimo da neki kandidat zagovara legalizaciju homoseksualnih brakova, da je pored toga vrlo ljubazan, načitan, ekonomski dobro potkovan, da govori tri strana jezika, uz to je još završio i dva fakulteta. Zar bi se takav čovjek mogao brinuti za obitelj i prava obitelji? Naravno da ne. Naprotiv, doprinio bi raspadu obiteljskih vrednota, a u konačnici i same obitelji kao osnovne stanice ljudskog društva. Katolik ne bi smio glasovati za takvog čovjeka bez obzira na sve vrline koje on posjeduje. Koliko god on bio dobar gospodarstvenik ili pravnik, sve to ne vrijedi ništa, ako će svojim nemoralnim stavovima i djelovanjem na kraju uništiti društvo. Njegov stav o homoseksualnim brakovima diskvalificira, baš kao što ubojstvo diskvalificira ubojicu. Tako bi se moglo navesti još mnogo primjera, no svi bi oni u svojoj biti pokazali jedno, a to je, da društvu u cjelini ne mogu dati istinski doprinos oni kandidati ili stranke koje se, bez obzira na neke svoje vrline, protive bilo kojem od moralnih načela uspostavljenim od Boga, a za dobrobit ljudskog roda.